

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: definitieve goedkeuring Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van extra werkingsbudget m.b.t. het eerste trimester van het schooljaar 2020 – 2021 aan de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en aan de Centra voor Leerlingenbegeleiding i.v.m. de genomen COVID19-maatregelen

Samenvatting: op 1 september 2020 gaan de scholen terug open voor het nieuwe co-coronaschooljaar 2020 – 2021. Om deze opening in veilige omstandigheden te laten plaatsvinden, worden zowel de scholen van het leerplichtonderwijs als de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en de internaten geconfronteerd met maatregelen die extra kosten met zich mee brengen. Dit ontwerp van besluit voorziet in een tegemoetkoming voor de bijkomende kosten op het vlak van verstrengde hygiëne- en veiligheidsmaatregelen, extra busbegeleiding buitengewoon onderwijs, extra opvang internaten secundair onderwijs en het COVID19 contactonderzoek door de CLB.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- Leerplichtonderwijs.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- op 5 juni 2020 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het OBVR tot toekenning van extra werkingsbudget voor de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs omwille van de genomen maatregelen en hieraan verbonden extra onkosten gemaakt door de scholen tegen verspreiding van COVID19 in het schooljaar 2019-2020;
- De Inspectie van Financiën verleende een advies op 15 juli 2020.
- De Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, gaf zijn akkoord op 3 september 2020.

2. INHOUD

A. Inleiding

Alle experten zijn het erover eens dat de situatie precair zal blijven tijdens het volgende 'co-corona'-schooljaar 2020-2021. COVID19 zal dus nog een tijd deel uitmaken van onze samenleving en dit minstens tot wanneer er een vaccin ter beschikking is. Daarom zijn er in de loop van de voorbije weken en maanden, door de onderwijsadministratie in nauwe samenwerking met de GEES en in overleg met het brede onderwijsveld en de twee andere gemeenschappen, al verschillende initiatieven genomen om het onderwijsveld op deze nieuwe realiteit voor te bereiden. Zo zijn er scenario's en draaiboeken uitgewerkt voor vier verschillende pandemieniveaus telkens voorzien van een specifieke kleurencode. Voor elk van deze scenario's zijn schoolorganisatorische en veiligheidsmaatregelen uitgewerkt (meer info op volgende link: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/coronavirus>).

Om deze opstart in veilige omstandigheden te laten plaatsvinden, moeten de scholen en de CLB's heel wat maatregelen nemen zodat de veiligheid van de leerlingen, de leerkrachten en overige personeelsleden gewaarborgd is.

Teneinde de veilige opstart van het co-coronaschooljaar 2020-2021 niet te hypothekeren, moet er over volgende maatregelen een beslissing worden genomen die niet kan worden uitgesteld tot de 2de BA2020, i.c.:

1. het aanhouden van de verstrengde hygiëne- en veiligheidsmaatregelen ;
2. extra opvangcapaciteit bij de internaten secundair onderwijs (SO);
3. extra busbegeleiders leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs (BuO);
4. geïntensifieerd contactonderzoek COVID19 CLB.

De eerste twee maatregelen zijn een continuering van reeds eerder besliste maatregelen voor het schooljaar 2019-2020 (cf. beslissing VR 5 juni 2020). De maatregel m.b.t. de busbegeleiders is noodzakelijk voor de volledige opening van de BuO-scholen en het maximaal garanderen van het leerrecht van deze kwetsbare doelgroep. De vierde maatregel is een rechtstreeks gevolg van de opdracht van de CLB om profylactische maatregelen te nemen bij (sommige) besmettelijke ziekten.

Voor al deze - strikt noodzakelijke - maatregelen is er nood aan bijkomend budget. Voor het eerste trimester van het schooljaar 2020-2021 dient dit budget te worden herverdeeld vanuit het coronanoodfonds. Het budget voor het tweede en derde trimester moet voorzien worden in het kader van de begrotingsopmaak 2021. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat dit dossier geen deel uitmaakt van de in voorbereiding zijnde relancestrategie van de Vlaamse Regering.

B. Maatregelen

B.1. het aanhouden van de verstrengde hygiëne- en veiligheidsmaatregelen inleerplichtonderwijs en CLB

Voor de start van het co-coronaschooljaar 2020-2021 zijn vier overzichtelijke pandemieniveaus uitgewerkt in overleg met de GEES en met de andere gemeenschappen, waaraan concrete veiligheidsmaatregelen gekoppeld zijn. Er wordt hierbij gestreefd naar een optimaal evenwicht

tussen veiligheid en haalbaarheid voor zowel het onderwijspersoneel, de leerlingen als de ouders.

Op 1 september 2020 wordt er gestart op niveau 'geel' (onder voorbehoud van de evolutie van de besmettingen). Wanneer de situatie dat vereist, kan lokaal worden overgeschakeld naar code oranje of rood. Eind augustus 2020 laten experts weten dat dat wellicht in september al nodig zal zijn voor bepaalde steden en gemeenten.

Om de opening in veilige omstandigheden te laten plaatsvinden, blijven de verstrengde maatregelen op het vlak van hygiëne van toepassing. Net zoals in het schooljaar 2019-2020 brengt dit extra kosten voor de scholen met zich mee.

Om een raming te maken van deze kosten worden de uitgangspunten zoals bij BVR van 5 juni 2020 grotendeels hernomen, maar op volgende punten aangepast:

1. er worden geen middelen meer toegekend voor mondmaskers. Er zijn immers reeds middelen toegekend voor het aanschaffen van wasbare mondmaskers voor leerkrachten en leerlingen secundair onderwijs;
2. de kosten voor een aantal éénmalige aankopen worden eveneens uit de berekeningsbasis gelaten. Het gaat dan bv. om de aankoop van zeepdispensers, extra éénmalige kosten zoals emmers, dweilen, plexiglas-wanden, face-shields, enz. . Het blijft evenwel mogelijk met de nu toegekende middelen bijvoorbeeld CO2-meters aan te schaffen.

In deze nota wordt verder gefocust op de extra inzet van schoonmaakpersoneel wat met zekerheid niet op te vangen is binnen de huidige (reeds verhoogde) enveloppe werkmiddelen.

Bij de raming van de budgettaire weerslag heeft het pandemieniveau (geel, oranje of rood) geen invloed. Voor het basisonderwijs zijn de scholen steeds voltijds open, ongeacht het pandemie-niveau. Voor het secundair onderwijs geldt een andere regeling: leerlingen van de eerste graad kunnen ook in code oranje voltijds naar school blijven komen. In de tweede en derde graad worden de leerlingengroepen vanaf scenario oranje gesplitst en komen klashelften in principe week om week, . Dat betekent dat de scholen eveneens voltijds open moeten blijven, met een gelijk aantal lokalen dat geïsoleerd moet worden. Alleen zijn er in scenario's oranje rood dus minder leerlingen aanwezig per dag, maar de klassen moeten blijvend ontsmet en geïsoleerd worden. Naast de bijkomende inzet van poetspersoneel mogen deze middelen ook gebruikt worden voor de aankoop van CO2-meters.

- **Basisonderwijs:**

Uitgaande van een schooljaar van 180 dagen (gemiddeld 18 lesdagen per maand) komen we dan op 72 lesdagen voor het basisonderwijs voor de eerste 4 maanden van het schooljaar 2020 – 2021. Analooq aan de nota van 5 juni 2020 blijft het uitgangspunt dat een poetsbeurt 20 minuten per schooldag aan een klas van 20 leerlingen extra moet besteden. In het basisonderwijs komt dit overeen met 735.560 minuten of met 12.259,33 uren per dag.

Het basisonderwijs is in elk scenario 72 dagen open (4 maanden aan gemiddeld 18 dagen per maand). Dit betekent maximaal 882.672 uren. De loonkost van een poetsbeurt is 11,5 euro per uur (bruto). Dit impliceert een extra budget van maximaal 10.150.728 euro.

- **Secundair Onderwijs:**

De scholen zijn in principe eveneens 72 dagen open. Voor het secundair onderwijs zijn er 470.822 leerlingen. Dit betekent dat het gaat om 7.847 u per dag. Het secundair onderwijs is 72 dagen open, Dit betekent $7847 \times 72 = 564.984$ uren $\times 11,5$ euro per uur = 6.497.316 euro.

De totale kost voor de poetshulp bedraagt dus 16.648.044 euro voor basis- en secundair onderwijs samen. Door afronding op duizendtallen binnen de begroting op niveau van het begrotingsartikel is er 16.650.000 euro (zestien miljoen zeshondervijftig euro) nodig voor de poetshulp in het leerplichtonderwijs.

Ook voor de Centra voor Leerlingenbegeleiding dient te worden voorzien in extra budget voor de schoonmaak van de ruimtes die worden gebruikt voor de verplichte vaccinaties en medische consulten die dienen te worden ingehaald nadat heel wat consultaties en vaccinaties tijdens de lockdown niet zijn kunnen doorgaan:

Poetspersoneel kostprijs per uur (in euro):	11,5
Aantal extra uren per dag:	2
Aantal CLB	61
Aantal dagen:	77
Totaal eerste trimester 2020-2021 (in euro)	108.031

Totaal benodigd budget = 16.650.000+ 109.000 = 16.759.000 euro.

B.2 extra opvangcapaciteit bij de internaten

Onderwijsinternaten zijn van essentieel belang voor de organisatie van scholen en ze zijn nog meer van belang voor de leerling die op een onderwijsinternaat aangewezen is om invulling te geven aan zijn of haar school- en studiekeuze. Onderwijsinternaten spelen een belangrijke rol in de schoolloopbaan van kwetsbare leerlingen. Dit belang wordt nog groter in het co-corona schooljaar 2020-2021. Er is opnieuw nood aan bijkomende werkingsmiddelen voor onderwijsinternaten om opvang te voorzien voor die dagen dat het secundair onderwijs niet wordt open gesteld (cf. pandemieniveaus supra).. Daarom is het noodzakelijk om extra werkingsmiddelen toe te kennen waarmee ook personeel aangetrokken kan worden. In de VR-nota van 29 mei 2020 werd uitgegaan van een extra budget t.b.v. 1.500.000 euro te starten vanaf de lock-down op 16 maart 2020 tot het einde van het schooljaar.

De administratie raamt de bijkomende kost zeer voorzichtig als volgt:

- de totale inzet van middelen in de onderwijsinternaten bedraagt ongeveer 55.000.000 euro (omkadering en werkingsmiddelen samen) op jaarbasis. Een bijkomende inzet van middelen voor onderwijsinternaten van 5 % vertegenwoordigt dan 2.750.000 euro;
- voor de 19 MPIGO (opvang op schooldagen) voorzien we eveneens een bedrag (gebaseerd op het gemiddelde per onderwijsinternaat $\times 2$) t.b.v. 3.500.000 euro.

De totale kost bedraagt dan 6.250.000 euro voor een schooljaar of 2.083.333 euro voor het eerste trimester.

Voor de organisatie van de bijkomende opvang stellen we 100 euro per volledige dag (50 euro voor een halve dag) per interne ter beschikking binnen de onderwijsinternaten en 25 euro voor de MPIGO/IPO (12,5 euro voor een halve dag). Voor de onderwijsinternaten wordt – naar analogie met de regeling voor de Paasvakantie 2020- een ruimer bedrag voorzien omdat deze vertrekken van kleinere personeelsequipes en deze dus meer dan MPIGO/IPO beroep zullen

moeten doen op externe personeelsleden en derden. Met deze middelen (technisch spreken we over een subsidie) kan het bestuur alle onkosten maken die nodig zijn voor de organisatie van de volcontinue opvang (vervoerskosten, kleine onkostenvergoeding voor de vrijwilligers, materiaal voor activiteiten met de internen, verhoogde kosten voor verwarming/water/elektriciteit ...).

B.3 extra busbegeleiders leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs (BuO)

Om het recht op leren ook voor kinderen uit het buitengewoon onderwijs te kunnen garanderen, is het leerlingenvervoer cruciaal. Hierbij dient het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (VVM – De Lijn) samen te werken met het beleidsdomein Onderwijs (busbegeleiders). Ter voorbereiding van het co-coronaschooljaar 2020-2021 werd er de voorbije weken intens overleg gepleegd en overeenstemming bereikt met de GEES. In 'precoronatijden' reed De Lijn ongeveer 1.600 ritten per dag. Belangrijk is echter de samenstelling van de groep op deze bus. Grosso modo waren dat 500 ritten met enkel leerlingen bubao, 100 met enkel leerlingen buso en 1.000 "gemengde" ritten. Per rit wordt er een busbegeleider vanuit Onderwijs voorzien.

In de initiële afspraken tussen Onderwijs en de Lijn voor het co-coronaschooljaar 2020-2021 reden deze 1.000 gemengde ritten opgesplitst. De regels voor BUBAO (-12 jaar) zijn immers anders dan de regels voor BUSO (+12 jaar). Dit zorgde ervoor dat er extra ritten bij zouden komen, wat een meerkost genereert. Daarnaast zal de ritduur verlengen voor een aantal ritten. We groeperen immers leerlingen per onderwijsniveau per regio, waardoor de bussen de leerlingen verder zullen moeten ophalen. Bijvoorbeeld: waar we nu één leerling bubao en één leerling buso ophalen in Gent en één leerling BUBAO en één leerling BUSO in Lokeren, zullen dat nu twee ritten worden: een rit BUBAO van Gent naar Lokeren en een rit BUSO van Gent naar Lokeren. De meerkost van dit scenario werd geschat op ca. 2.967.113 euro.

Uit goedbedoelde voorzichtigheid anticipeert het leerlingenvervoer van het buitengewoon onderwijs echter in code geel al op maatregelen uit code oranje. Dit betekent fors meer ritten of veel langere rittijden. Het probleem van lange rittijden is een probleem dat ieder schooljaar terug komt, maar dit is erger geworden door het gesplitst rijden tussen basisonderwijs en secundair onderwijs en ontbreken van wisselparkings. In dialoog met de collega's bij de Lijn werd gevraagd om zo snel mogelijk de hertekening van de rittenplannen te realiseren. We willen al het mogelijke doen voor de leerlingen van het buitengewoon onderwijs en hun ouders.

Waar dat noodzakelijk is, worden om de rittijden in te perken de ritten terug gemengd georganiseerd en is het gebruik van wisselparkings toegestaan. Momenteel zitten we aan ong. 110 extra voertuigen, met een bijkomende maximumcapaciteit van 40 voertuigen en chauffeurs. Er zijn dus maximaal 150 extra voertuigen beschikbaar, waarvan reeds 110 ingezet. Deze extra voertuigen blijven zoveel mogelijk behouden. Het valt niet uit te sluiten dat bepaalde ritten na de hertekening iets langer zullen duren dan voorheen. Voor Onderwijs zal dit een meerkost genereren. De administratie berekende de meerkost van zowel de uitbreiding van de ritten (= verhoging loon bestaande busbegeleiders) als de extra busbegeleiders (= extra lonen). Volgende tabel geeft een samenvattend overzicht (in euro).

Het voertuigenpark van De Lijn wordt reeds volledig ingezet waardoor er om dit te realiseren ondermeer bijkomend vervoer zal moeten ingehuurd worden bij de pachters en/of via onderaanneming van de pachters. De hieraan verbonden meerkost van deze maatregel zal mee opgenomen worden in het maandelijkse kostenoverzicht van De Lijn waarbij de werkingsdotatie,

op basis van de delta van meer en minder uitgaven door COVID19, wordt bijgesteld vanuit de coronaprovisie hetzij vanuit algemene middelen.

We moeten uitgaan van het scenario waarin de busritten nog steeds worden gesplitst, dat levert een meerkost op van maximaal 1.868.096,58 voor het eerste trimester van het co-coronaschooljaar 2020-2021.

B.3 4. geïntensifieerd contactonderzoek COVID19 CLB

Het contactonderzoek COVID19 door CLB's in scholen en internaten vloeit voort uit de opdracht van de CLB's om profylactische maatregelen te nemen bij (sommige) besmettelijke ziekten.

Deze opdracht vloeit voort uit:

- het decreet betreffende het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003 waarbij CLB's gevat zijn als een organisaties met terreinwerking (artikel 2 en 23);
- het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juni 2009 betreffende initiatieven om uitbreiding van schadelijke effecten, die veroorzaakt zijn door biotische factoren, tegen te gaan (artikel 44 en 48);
- het decreet betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding van 27 april 2018 (artikel 4).

De operationalisering van deze opdracht is opgenomen in het draaiboek infectieziekten. Dit draaiboek geeft een overzicht van de hygiënische maatregelen die scholen en CLB's moeten hanteren in hun omgang met en begeleiding van schoolgaande jeugd, naast specifieke maatregelen bij bepaalde infectieziekten of besmettingen. Het bundelt de relevante wetenschappelijke informatie over infecties die CLB-medewerkers en scholen nodig hebben voor een kwaliteitsvolle uitvoering van hun profylaxebeleid. Modelbrieven en folders zijn toegevoegd om de praktijk te ondersteunen. In uitgewerkte implementatiefiches wordt een bepaald onderwerp of een bepaalde handeling verder uitgediept. Contactonderzoek als profylactische maatregel is als dusdanig niet nieuw. COVID19 daarentegen is een nieuwe besmettelijke ziekte waarbij de profylactische maatregelen die een CLB moet nemen nog nooit op zo'n grote schaal werden toegepast.

Hierbij gaat naast het contactonderzoek ("tracing") op zich, heel veel energie naar het informeren en ondersteunen van de betrokkenen om ongerustheid en/of paniek weg te nemen. Ook in het co-coronaschooljaar 2020-2021 zal de opdracht contactonderzoek blijven doorlopen. Tijdens de periode waarin de lessen geschorst waren als coronamaatregel, inclusief de Paasvakantie waarbij ook voorzien werd in noodopvang en verblijf voor leerlingen in een residentiële setting (internaat en IPO), rapporteerden de CLB's een grote toename in interventies die te maken hadden met moeilijke thuissituaties.

Sinds mei 2020 met de (gedeeltelijke) heropstart van (sommige) lessen blijven de centra inzetten op aanklappend werken met kwetsbare leerlingen: niet elke leerling heeft de kans om opnieuw naar school te gaan, andere leerlingen mogen wel maar durven de stap niet te zetten omwille van angst. CLB's kregen bovendien de nieuwe opdracht om te functioneren als contactonderzoeker COVID19 voor de collectiviteiten scholen en internaten. Hierbij gaat naast het contactonderzoek op zich, heel veel energie naar het informeren en ondersteunen van de betrokkenen om ongerustheid en/of paniek weg te nemen. Ook in het co-coronaschooljaar 2020-2021 zal de opdracht contactonderzoek blijven doorlopen.

Daarom worden de CLB's vergoed om deze extra opdrachten bol te werken. De meerkost wordt geraamd op basis van de reële omkadering per CLB. Per 40 VTE reële omkadering voor een CLB,

worden middelen ter waarde van 1 extra VTE toegekend. Het resultaat wordt vermenigvuldigd met de gewogen loonkost CLB (bijkomende omkadering tijdelijke) uit het Groen Boekje Loonkosten 2020-2021 (editie mei 2020). Agentschap voor Onderwijsdiensten beschikt over een overzicht van de reële omkaderingscijfers voor alle 61 CLB's.

Gewogen loonkost CLB Groen Boekje	€ 52.182
Totale kost jaarbasis	€ 3.912.841,18
Totale kost september – december (1/3 ^{de})	€ 1.304.280,39

De verdeling van de middelen gebeurt op basis van de reële omkadering per CLB. Een CLB ontvangt aldus 1/40ste van de reële omkadering, vermenigvuldigd met de gewogen loonkost CLB (bijkomende omkadering tijdelijken) uit het Groen Boekje Loonkosten 2020-2021 (editie mei 2020).

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 legt het bedrag en toepassingsgebied vast voor dit ontwerp van besluit van de Vlaamse regering, meer bepaald de scholen van het gewoon en buitengewoon basis en secundair onderwijs de CLB en de internaten en de busbegeleiding.

Artikel 2 beschrijft de toekenning van het globale bedrag opgenomen in artikel 1.

Artikel 3 bepaalt de basis waarop de bedragen zijn berekend.

Artikel 4 omschrijft hoe voor het deel van de werkmiddelen voor het leerplichtonderwijs de verdeling naar de individuele scholen moet gebeuren en op basis van welke teldatum dit gebeurt.

Artikel 5 legt de herverdeling vast van deze middelen naar de begrotingsartikels en de reeds bestaande of nog aan te maken basisallocaties.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID (VAK en VEK).

Volgende tabel geeft een samenvattend overzicht van de budgettaire meervraag waarmee het co-coronaschooljaar 2020-2021 kan worden aangevat:

Maatregel	Meerkost eerste trimester 2020-2021 (in keuro)
1. het aanhouden van de verstrengde hygiënemaatregelen leerplicht + CLB	16.759
2. extra opvangcapaciteit bij de internaten secundair onderwijs	2.083
3. extra busbegeleiders leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs	1.868
4. geïntensifieerd contactonderzoek COVID19 CLB	1.304
<i>Totaal</i>	<i>22.014</i>

Deze middelen dienen bijkomend te worden herverdeeld vanuit de coronaprovisie.

B. ESR-TOETS: /

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, investeringen en schuld, en ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Gelet op het hoogdringend karakter wordt het OBVR niet ter advies voorgelegd aan de Raad van State. Het benodigde krediet dient nog te worden herverdeeld vanuit de coronaprovisie naar de overeenkomstige begrotingsartikelen van AGODI in het eerstvolgende herverdelingsbesluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan de maatregelen vervat in deze nota;

2° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van extra werkingsbudget voor de scholen van het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs en voor de CLB omwille van de genomen maatregelen en hieraan verbonden extra onkosten gemaakt door de scholen tegen verspreiding van COVID19 voor de eerste 4 maanden van het schooljaar 2020 – 2021;

De Vlaamse minister van ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Ben WEYTS